

Sdělení náměstka generálního ředitele ÚP č. 20/2012

Název:

Výplata nepojistných sociálních dávek prostřednictvím sKarty (postup ve speciálních případech)

Platí od: 25. 10. 2012

Účinnost od: 25. 10. 2012

Účinnost do: neurčito

Vydává:

Mgr. Martin Žárský

Datum:

25. 10. 2012

Podpis:

Martin Žárský, v. r.

Kontroloval z formálně právního hlediska:

Mgr. Martin Žárský

Datum:

25. 10. 2012

Podpis:

Martin Žárský, v. r.

Počet originál.
výtisků: 1

Číslo výtisku:
1

Skartační režim:

A výtisk č. 1, **S** 1 ostatní

Záznam: Vydává se metodický materiál, kterým jsou sjednoceny postupy ÚP při rozhodování o způsobech výplaty sociálních dávek u klientů, kteří ze subjektivních či objektivních důvodů nemohou osobně přijímat dávky prostřednictvím funkcí sKarty.

Upozorňujeme, že uvedený postup nahrazuje instrukci, která byla rozeslána e-mailem dne 27. 8. 2012 (předmět: DOZP – sKarta, odesílatel: Ing. Jitka Škvorová).

Součástí tohoto sdělení je příloha – speciální sKarta – matice případů, která slouží jako vodítko při vydávání sKaret s funkcí průkazu osoby se zdravotním postižením.

Žádám vás o rozšíření tohoto sdělení (včetně přílohy) na všechny zaměstnance, kteří se danou problematikou zabývají. Nadále se má za to, že se s ním všichni zaměstnanci seznámí a budou se jím při své práci řídit.

Příloha: Speciální sKarta – matice případů

Výplata nepojistných sociálních dávek prostřednictvím sKarty (postup ve speciálních případech)

Zákon o pomoci v hmotné nouzi v § 43 odst. 4 zakotvuje, že dávka se vyplácí v české měně prostřednictvím sKarty, a to převodem na platební účet určený žadatelem, v hotovosti, využitím platební funkce sKarty, prostřednictvím poukázky na hmotnou pomoc v zařízení poskytujícím sociální služby, prostřednictvím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě nebo poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě nebo přímou úhradou částek, k jejichž úhradě je příjemce nebo osoba společně posuzovaná v hmotné nouzi zavázána. Způsob výplaty dávek HN určuje plátce (tzn. ÚP ČR).

Zákon o státní sociální podpoře v § 58 odst. 3 uvádí, že dávka se vyplácí v české měně prostřednictvím sKarty, a to převodem na platební účet příjemce, v hotovosti, nebo využitím platební funkce sKarty. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Způsob výplaty dávky v tomto systému určuje žadatel o dávku, nikoli plátce dávky.

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením uvádí v § 19 odst. 3, že se dávky vyplácejí v české měně prostřednictvím sKarty, a to převodem na platební účet určený příjemcem dávky nebo v hotovosti anebo využitím platební funkce sKarty, a to podle rozhodnutí žadatele o dávku. Způsob výplaty dávky určuje příjemce dávky.

Podle § 38 odst. 15 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením se dávky vyplácí dosavadním způsobem do dne vydání sKarty.

Zákon o sociálních službách v § 18 odst. 3 uvádí, že se příspěvek vyplácí v české měně prostřednictvím sKarty, a to využitím platební funkce karty nebo převodem na platební účet určený příjemcem příspěvku anebo v hotovosti. Takto se nepostupuje v případě, že jde o výplatu příspěvku z důvodu přechodu nároku na jeho výplatu podle § 16 zákona o sociálních službách, a je-li příspěvek vyplácen do ciziny; v těchto případech způsob výplaty určí plátce příspěvku, a to buď v hotovosti, nebo poukazem na platební účet.

Podle přechodných ustanovení zákona č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, zákon

č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, platí pro všechny nepojistné dávkové systémy, že do dne vydání karty sociálních systémů se dávky vyplácí dosavadním způsobem.

Tato informace slouží ÚP pro jednotný postup a rozhodování o způsobech výplaty sociálních dávek u klientů, kteří ať ze subjektivních či objektivních důvodů nemohou osobně přijímat dávky prostřednictvím funkcí sKarty.

Podle § 4b odst. 1 zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR, krajské pobočky Úřadu práce (dále jen „ÚP“) zabezpečují vydání karty sociálních systémů (sKarty). Vydáním sKarty se rozumí její předání a převzetí, přičemž na vůli klienta je určen způsob výplaty a případná aktivace jednotlivých funkcí sKarty. Toto neplatí pro výplatu dávek pomoci v hmotné nouzi, kdy způsob výplaty určuje ÚP.

Jednotné postupy při rozhodování o způsobech výplaty budou vycházet z níže uvedených kritérií.

Postupy jsou odlišné v případě klientů „nových“ a těch, kteří již některé dávky ze systémů ÚP pobírají (migrované žádosti). **V případě, že se na klienta vztahují přechodná ustanovení zákona č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony a přechodná ustanovení zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, platí, že dokud mu není vydána sKarta, probíhá výplata dosavadním způsobem.** I v těchto případech mohou nastat situace, kdy je s klientem nezbytné projednat způsob výplaty dávky.

Postup projednání a rozhodnutí o způsobu výplaty dávek

U klienta, který sdělí, že nemá vlastní bankovní účet a deklaruje, že s sKartou nemá možnost disponovat, z objektivních důvodů nemůže nebo nechce sKartu použít, postupuje ÚP dle následujících kroků:

- Referent ÚP především spolupracuje se sociálním pracovníkem obce s rozšířenou působností nebo pověřeného obecního úřadu při hledání optimálního způsobu výplaty dávek.
- Referent ÚP s klientem projedná následující okolnosti.
 - ***Klient má/nemá pečující osobu ani jinou osobu, která by mu pomohla zajistit přístup k dávkám***
 - ***Klient má/nemá takový chronický zdravotní stav, který mu neumožňuje čerpání dávek***
 - ***Klient žije/nežije v lokalitě, kde je problematická dostupnost služeb vztažných k funkcím sKarty***
 - ***Klient má/nemá akutní zdravotní stav, který neumožňuje v dané době čerpat dávky přes sKartu (chemoterapie, astma, dlouhodobá pracovní neschopnost apod.)***
- Pokud je po projednání s klientem nalezena možnost zaslání dávky na účet určený klientem, ÚP pomůže klientovi sjednat možnost výplaty dávek touto cestou s konkrétním partnerem. V tomto případě se nejedná o institut zvláštního příjemce. Klient uvede číslo cílového účtu a dávka mu bude moci být vyplácena. Vztah mezi klientem a právnickou či fyzickou osobou, na jejíž účet bude dávka zaslána, je vztahem klienta a majitele účtu.
- Pokud klient neurčí sám účet pro zasílání dávek, referent ÚP s klientem projedná možnosti, kam a na jaký účet dávku zasílat, přičemž navrhne zejména:
 - ***Pečující osoba/pobytová služba sociální péče, terénní a ambulantní sociální služby, azylový dům, rodinný příslušník, jiná pečující osoba atd.)***
 - ***Obec, kde má klient bydliště***
 - ***ÚP – ve výjimečných případech, kdy to vyplyne ze zjištěných poznatků v rámci sociální práce***
- Referent ÚP provede s klientem písemný záznam o důvodech, které mu dle jeho názoru neumožňují osobně čerpat dávky. Uvedená kritéria nemusí být splněna všechna. Pokud referent ÚP posoudí závažnost situace a skutečný stav klienta, může doporučit alternativy způsobu výplaty dávek.

- Jedná se o následující možnosti:
 - Ustanovení zvláštního příjemce na návrh klienta (nebo osoby, která jedná jménem klienta), v těchto případech je nezbytný souhlas jak určené osoby, tak i klienta
 - Ustanovení zvláštního příjemce na základě poznatků ze sociální práce s klientem o možnostech výplaty dávky, v těchto případech je nezbytný souhlas jak určené osoby, tak i klienta

Zvláštním příjemcem bude ustanovena pouze taková osoba, která má bankovní účet, na který budou moci být dávky zasílány. V takovém případě budou dávky vypláceny prostřednictvím sKarty (technický účet bude oprávněné osoby), převodem na účet zvláštního příjemce. Zvláštnímu příjemci **nebude** vydána základní sKarta, bude s penězi nakládat ve prospěch a podle pokynů oprávněné osoby pouze prostřednictvím svého bankovního účtu. Oprávněné osobě bude v takovém případě vydána základní nebo speciální sKarta (je-li OZP), kde platební funkce nebude aktivní, neobdrží PIN.

Odlišnosti u nových žádostí:

- Nelze vyplácet dávky jiným způsobem než prostřednictvím sKarty (v tomto případě se na výplatu dávky nevztahují přechodná ustanovení, která povolují dosavadní způsob).
- Přesto je však nutné s klientem, pokud to požaduje, projednat výše uvedené způsoby výplaty.
- Pokud nedojde ke shodě podle výše uvedených bodů, o výrobu sKarty se nežádá, sKarta se nevydává. ÚP vydá rozhodnutí, že nárok na dávku vzniká, avšak nevzniká nárok na výplatu, neboť do doby splnění povinnosti klienta stanovit způsob výplaty dle příslušných speciálních právních předpisů, nemůže být dávka vyplácena. Zánik nároku na výplatu jednotlivých splátek dávky je uveden v příslušných speciálních předpisech.

Odlišnosti u migrovaných žádostí:

- K migraci jsou zařazováni postupně všichni klienti, kterým jsou dávky vypláceny.

- U klientů, kterým jsou dávky zasílány poštovní poukázkou, je na zvážení, zda jsou referentům ÚP známy skutečnosti, které je třeba s klientem před požádáním o výrobu sKarty projednat. Může se tím předejít výrobě sKaret, které se nepodaří předat.
- Pokud bylo u migrovaného klienta požádáno o výrobu sKarty, kterou on však nepřevzme, **lze dávku vyplácet dosavadním způsobem dle výše zmíněných přechodných ustanovení** speciálních právních předpisů, pokud nárok na dávku (dávky) nepřetržitě trvá. Pokud při této příležitosti zjistí ÚP, že klient je nedostupný a existují tak pochybnosti o využívání dávky v souladu s předpisy, pak může ÚP zahájit řízení o zastavení výplaty, případně i o odejmutí dávky.

Postup u držitelů průkazu mimořádných výhod (papírová kartička):

Papírové průkazy mimořádných výhod zůstávají v platnosti do doby na nich vyznačené, nejdéle však do 31. 12. 2015.

Pokud držitel takového průkazu pobírá také dávku ze systému SSP, HN nebo ZAM, vydá se mu standardní sKarta pouze s platební funkcí a nadále mu zůstává platný papírový průkaz.

Pokud mu byl přiznán příspěvek na péči (nezáleží na tom, zda před 1. 1. 2012 nebo po tomto datu) nebo průkaz OZP na základě samostatné žádosti, vydá se mu speciální sKarta odpovídajícího typu dle nároku na příspěvek na péči či průkaz OZP a nadále mu zůstává platný papírový průkaz mimořádných výhod. Občan tedy může být současně držitelem speciální sKarty s funkcí průkazu OZP i papírového průkazu mimořádných výhod a stupeň těchto dvou průkazů se může lišit.

U klientů, kteří mají platný průkaz mimořádných výhod a na základě přechodných ustanovení zákona č. 329/2011 Sb. mají přiznán příspěvek na mobilitu a jinou dávku nepobírají, bude výplata probíhat dosavadním způsobem, tedy ne přes sKartu. V dostatečném předstihu před koncem platnosti průkazu mimořádných výhod by si měli podat novou žádost o příspěvek na mobilitu, či samostatnou žádost o průkaz OZP (nebo obě žádosti), aby mohl být posouzen jejich nárok jak na příspěvek na mobilitu, tak na průkaz OZP.

Pokud klient ztratí papírový průkaz mimořádných výhod, vydá se mu buď speciální sKarta z příspěvku na péči, pokud jej pobírá, nebo musí být jeho nárok na průkaz OZP nově posouzen na základě žádosti o příspěvek na mobilitu, příspěvek na péči nebo samostatné žádosti o průkaz OZP. Pokud mu byl přiznán příspěvek na mobilitu na základě přechodných ustanovení, pak se tento vyplácí dál dle rozhodnutí o jeho přiznání.

U klientů, kterým byl vydán zalaminovaný dočasný průkaz OZP s platností do 31. 12. 2012, je nutno vydat nově speciální sKartu.

Pozn.: Bylo umožněno vydávat dočasný laminovaný průkaz OZP s platností do konce roku 2012 také těm klientům, kteří ztratili papírový průkaz mimořádných výhod. Těmto klientům mělo být doporučováno, aby si podali žádost o příspěvek na mobilitu, příspěvek na péči nebo průkaz OZP tak, aby jim mohla být vydána sKarta s funkcí průkazu OZP (v případě kladného posouzení nároku). Pokud tedy budete při výběru klientů k migraci na sKartu používat seznamy vydaných dočasných laminovaných průkazů OZP, vždy si musíte důkladně ověřit, zda má osoba skutečně přiznaný nárok na vydání průkazu OZP (byl jí v tomto roce přiznán příspěvek na mobilitu na základě posouzení zdravotního stavu, nebo jí byl přiznán průkaz OZP na základě samostatné žádosti, nebo je příjemcem příspěvku na péči). Je nutno také vždy ověřit typ průkazu, na který má osoba nárok, jelikož se od data vydání dočasného průkazu mohl změnit.